22. Определяне на числителните имена

1. Препишете откъса от народната приказка, като добавите пропуснатите думи – *трима, един, втория, третия, тримата.* Кои от тези думи показват броя на предметите и кои – поредното им място? Как се наричат тези думи?

Благословените орехи

Тръгнали _____ братя пари да печелят. Стигнали на _____ кръстопът. Най-големият казал:

– Аз ще поема по десния път, ти – обърнал се към _____ брат – тръгни по левия, а пък ти – обърнал се към _____ брат – ще държиш средния път.

И тръгнали _____ братя в различни посоки.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Подчертайте числителните имена в текстовете. С кои въпроси ги открихте? Запишете изречения с тях.

А)

Имало едно време

Имало едно време един лимон без семе, две чушки като пушки, три крушки като пуешки гушки, четири дини като крини и пет марули като кули.

Намерило ги едно момиченце, тъничко като конченце, па ги изяло и взело, че станало цее такова дебело!

Асен Разцветников

Б)

Пинокио

– Пинокио, къде са жълтиците? – попита Феята със сините коси.

– Загубих ги! – излъгал той и носът му тозчас пораснал с два пръста.

– А къде ги изгуби?

– В близката гора! – при втората лъжа носът му пораснал с още два пръста.

– Не се тревожи, ще дойда с тебе в гората и ще ги намерим – рекла добрата фея.

– О, не! Сега си спомних... Не съм ги загубил, а ги глътнах преди малко с лекарство-о! – при третата лъжа носът му се удължил дотолкова, че клетото дървено човече не знаело къде да се дене.

Карло Колоди

LIVEWORKSHEETS

3. Подчертайте числителните имена в текста. Запишете ги и ги определете по вид.

Пътят с четирите завоя

Гумения слон получи медения сладкиш, който освен това имаше и шоколадова глазура. Той тръгна бързо към дома, но на първия завой се спря, за да опита захарните пръчици. На втория завой си близна от шоколадовата глазура. На третия си отхапа от сладкиша. А на четвъртия въздъхна дълбоко, погледна тъжно останалото парче и го глътна наведнъж.

Анна Свиршчинска

4. Редактирайте изреченията, като подберете подходящи числителни имена.

Имам втори много добри приятелки. _____

Първият стол на две ред е свободен. _____

Звездалин е един по височина. _____

5. Допълнете народните мъдрости с подходящи числителни имена. Препишете ги.

Човек има _____ родина и _____ майка.

_____ остри камъка брашно не мелят.

На чужд гръб и ____ тояги са малко.

_____ пъти мери _____ път режи.

6. Напишете с думи датите на посочените празници.

Ден на славянската писменост и култура – _____

Международен ден на жената – _____

Национален празник – Освобождението на България – _____

Ден на народните будители – _____

7. Къде има само числителни бройни имена?

А) десет, сто и десет, пет **Б)** десети, сто и десет, пети **В)** десет, сто и десети, п

LIVEWORKSHEETS

23. *Членуване на числителните имена*

1. Напишете числителните бройни имена, като ги членувате. Какви правописни особености забелязахте?

(5) _____ другарчета на едната ми ръка са много сговорчиви.

(6) _____ дни от седмицата са свързани с усилен труд.

(9) _____ месеца за всяка бъдеща майка са изпълнени с отговорност и трепет.

(10) _____ пръста на ръцете ни са помощници в ежедневието.

(11) _____ братя са известните ни месеци на годината, а сестра им е Баба Марта.

2. Подчертайте числителните имена в „Добрите маниери на възпитаните деца“ от Елизабета Дами и Адриана Сирена. Обърнете внимание на членуването.

Приятелството

Приказките ни учат на толкова много неща. Спомняте ли си баснята на Лафонтен за градския плъшок и полския мишок? Първият не харесва простичката и еднообразна храна в полето, а вторият – градските шумове. Поуката е, че трудно се завързва приятелство между хора с различни навици и вкусове.

Седемте джуджета съветваха Снежанка да не се доверява на непознати, но тя отхапа от отровната ябълка на преоблечената си мащеха.

Петте златни правила на приятелството са:

Първото – Да пазим тайните, които ни доверяват.

Второто – Да бъдем искрени.

Третото – Да не се срамуваме да се извиним, когато сме сгрешили.

Четвъртото – Да не бъдем самомнителни и всезнаещи.

Петото – Да не крием играчките си от приятелите.

3. Разпределете в две групи изброените числителни имена: *осемте, осмия, осмият, петдесетте, петдесетия, шестдесетте, шестдесетият, нулевия, едното, първия, първият, десетте, десетият.*

числителни бройни – _____

_____

числителни редни – _____

_____

• Съставете по две изречения с числителни имена от всеки вид.

_____

_____

_____

LIVEWORKSHEETS

4. Членувайте числителните редни имена в съчинението на четвъртокласник. Кой пръстен бихте избрали вие?

Пръстени

Един майстор изработил три пръстена. Първи__ бил диамантен – за девойка, която обича лукса. Втори__ озарявал наоколо със сиянието на чистото злато – за човек, който цени блясъка. В изработката на трети__ вградил знанието, сърцето и любовта си, като го направил от обикновен материал, но с уникална, неповторима украса – за този, който усеща неповторимото и безценното.

5. Напишете пропуснатите числителни имена, след като прочетете текста.

Огнивото

Пред себе си ще видиш три врати. Ти ще можеш да ги отвориш, защото ключовете са над тях. Когато влезеш в _____ стая, ще видиш насред пода голям сандък, върху който седи _____ куче. Очите му са големи колкото чаени чаши, но ти няма да се плашиш от това… Ако искаш чисто сребро, ще отидеш във _____ стая; ако ли пък желаеш злато – и злато ще имаш, колкото можеш да носиш, стига само да влезеш в _____ стая.

Ханс Кристиан Андерсен

6. Отговорете писмено на въпросите, като включвате в отговора си числителното име.

Някои хора смятат, че има седем щастливи числа. Кои са твоите?

Какви са фамилиите на три момчета от твоя клас?

Кой е любимият ти подарък, получен за деветия рожден ден?

Кои са трите ти любими цвята?

Кой е първият случай, когато се почувства горд/а със себе си?

7. На кой ред има ГРЕШНО написано числително име?

А) осемте, деветте, десетте
Б) тринадесетте, шесте, четиринадесетте
В) петнадесетте, седемте, седемнадесетте

LIVEWORKSHEETS

24. Изговор и правопис на числителните имена

1. От разказа препишете изреченията, съдържащи числителни имена, като замените думите с цифри.

Бах

Йохан Себастиан Бах е един от най-великите композитори и органисти. Той е роден на двадесет и първи март хиляда шестстотин осемдесет и пета година. Бил е едва на десет години, когато починали родителите му. Отишъл да живее при по-големия си брат – Кристоф, който се погрижил да му даде добро образование. Изпратил го на училище и всеки ден го учел да свири на клавир – подобен на пиано клавишен инструмент.

Когато пораснал, Йохан Себастиан имал двадесет деца! Четири от тях станали известни музиканти като него.

Ан Рейчлин и Сюзан Хелард

2. Поправете грешките в числителните имена. Напишете три изречения с избрани от вас числителни имена.

четери, тринайсе, деведесет и шес, десете, единайсете, седемдесете, шестотин, девете

3. Свържете със стрелка всяко числително име със съответното съществително име. Напишете шест изречения със словосъчетанията.

два	спортисти	четирима	художници	петима	пръста
двама	кораба	четири	молива	пет	шофьори

LIVEWORKSHEETS

4. Подчертайте числителните имена в текста. Напишете по още три, следващи след тях.

Наклонената кула в Пиза

Това е една от най-прочутите сгради в света. Строежът ѝ е започнал през хиляда сто седемдесет и четвърта година в италианския град Пиза и е бил завършен за около ст и осемдесет години.

След като били изградени първите три етажа, почвата отдолу започнала да поддава, а кулата – да се накланя.

Според инженерите, които я измерват, тя се накланя все повече – по около един сантиметър на всеки десет години.

Из „Чудесата на свет

_____

_____

_____

_____

5. Допишете думите в текста.

В чартърен полет летят седмина пасажер__ с двама пилот__. Стюардесата носи седем сок__ и шест сандвич__. В багажното отделение има осем сак__, три пакет__ и девет стик__ за голф.

6. Напишете с думи датата на днешния ден и седем следващи дати.

_____

_____

_____

7. Допълнете изреченията с числително име по избор.

Домакинята взе и _____ чаши от витрината.

Калоян беше за _____ път на опера и слушаше в захлас.

Родителите ми празнуваха _____ годишнина от сватбата си.

Видях как _____ от състезателите изостана от всички.

В _____ стая се съхранява много ценна информация.

В тъмнината се видяха _____ съмнителни силуета.

Само _____ от _____ спортисти заминаха за световното първенство

8. На кой ред има грешка?

А) три върха, петима актьори, пет пуловера
Б) двама войници, шест биберона, осем чука
В) девет буркана, седмина ловеца, четири сока

LIVEWORKSHEETS

LIVEWORKSHEETS